

Over startleeftijd in het onderwijs

‘Jongens zijn minder snel schoolklaar dan meisjes, dus laat ze dan ook op een later moment instappen.’ Een nieuw pedagogisch inzicht, waarover gezinswetenschapper Philippe Noens graag zijn eigen licht laat schijnen.

Jaartje ouder, meer voordelen

Voor ruim 1,2 miljoen Vlaamse leerlingen zwaaiden de schoolpoorten begin september opnieuw open. Ook ons vierjarig zoontje had er zin in. Hij is weliswaar het jongste boefje uit het derde kleuterklasje – kleine man heeft het eerste kleuterklasje grotendeels overgeslagen – maar dat maakte er zijn plezier niet minder op. Hij heeft veel vriendjes en kan redelijk mee in de klas.

Het is inderdaad een clichégesprek tussen ouders: hoe hun dochter zo volwassen lijkt, terwijl hun jongen... een jongen blijft

Maar volgens socioloog Malcolm Gladwell, auteur van het boek *Outliers*, hadden we als ouders eigenlijk het omgekeerde moeten doen. Geen klasjes ‘overslaan’, maar onze zoon net later naar school sturen en hem de *gift of time* geven. Dan zou hij wat ouder zijn dan zijn klasgenootjes, en dat leeftijdsverschil zou hem – volgens Malcolm Gladwell – op termijn alleen maar voordelen opleveren, zoals betere schoolprestaties dan die van zijn klasgenoten, meer zelfvertrouwen,... Door jongens later naar school te sturen, verbeter je hun schoolcarrière: dat is de kernboodschap van Gladwell.

Boys only!

Om heel duidelijk te zijn: zo’n uitgestelde schoolinstap komt dus jongens, en niet meisjes, ten goede. Gladwell haalt hiervoor drie redenen aan. Meisjes zijn sneller ‘schoolrijp’ dan jongens, omdat hun hersenen zich door de band genomen sneller ontwikkelen. Het is inderdaad een clichégesprek tussen ouders: hoe hun dochter zo volwassen lijkt, terwijl hun jongen... een jongen blijft.

Het onderwijs is ook meer afgesteld op meisjes dan op jongens. Wild gedrag, wat doorgaans meer jongens dan meisjes vertonen, wordt maar matig gewaardeerd door leerkrachten. Samenwerken, communicatie en rust pruimen ze wél – dingen waar doorgaans meer meisjes dan jongens goed in zijn.

Het onderwijs is meer afgesteld op meisjes dan op jongens. Wild gedrag, wat doorgaans meer jongens dan meisjes vertonen, wordt maar matig gewaardeerd door leerkrachten

Dingen en mensen

Uiteraard bestaat er niet zoiets als ‘de’ jongen of ‘het’ meisje – iedereen zit nu eenmaal anders in elkaar – maar door de band genomen zijn meer jongens dan meisjes verzot op ruw spel of roepen.

En gemiddeld genomen zijn jongens meer betrokken op *dingen*, hoe ze werken en wat je ermee kunt doen. Meisjes zijn dan weer meer geïnteresseerd in *mensen*. En het sociale wordt sterker beloond op school. Samen delen, samen spelen!

Als laatste zien jongens te weinig mannelijke rolmodellen op school rondlopen, waardoor ze impliciet de boodschap krijgen dat lesgeven iets voor vrouwen is. Bovendien leren jongens wat mannelijk is van mannen. *You can't be what you can't see!*

Om nu alle jongens een jaar later met school te laten beginnen? Dat zou ons tweejarig zoontje bijzonder jammer vinden. Die staat nu al te popelen om straks samen met zijn grote broertje door de schoolpoort te wandelen

Is de school een meisjeskamp?

De vraag dringt zich op: doen we er goed aan jongens later naar school te sturen? Als je er de realiteit naast legt, zou je denken van wel. Wie moet er een jaar overdoen op school? Doorgaans meer jongens. Waar zit de school drop-out? Meer bij jongens. Wie spijbelt er meer? Jongens. Worstelen met schoolmoeheid? Meer jongens. Ongediplomeerd door het leven gaan? Jongens.

Stuur jongens later naar school, en de bovenstaande problemen verdwijnen (grotendeels). Jongens en meisjes hoeven niet naar verschillende scholen te gaan of in gescheiden klassen te zitten. Ze gaan naar dezelfde school, alleen op verschillende momenten in hun leven.

En toch...

Het voorstel is aantrekkelijk, maar toch voelt het niet goed. Als pedagoog vind ik het oké dat iedereen op zijn eigen tempo schoolloopt. Het lijkt me ook wel een prima idee om eens te onderzoeken hoe we in ons onderwijs rekening houden met de verschillen tussen jongens en meisjes.

Maar om nu alle jongens een jaar later met school te laten beginnen? Dat zou ons tweejarig zoontje bijzonder jammer vinden. Die staat nu al te popelen om binnen een paar maanden, samen met zijn grote broertje, door de schoolpoort te wandelen.